

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2001 No. 2682

Rheoliadau Lles Anifeiliaid a Ffermir (Cymru) 2001

Teitl, cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Teitl y Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Lles Anifeiliaid a Ffermir (Cymru) 2001 a deuant i rym ar 31 Gorffennaf 2001.

(2) Bydd y Rheoliadau hyn yn gymwys i Gymru yn unig.

Dehongli a chymhwyso

2.—(1) Yn y Rheoliadau hyn —

ystyr “anifail” (“*animal*”) yw unrhyw anifail (gan gynnwys pysgod, ymlusgiaid ac amffibiaid) sy'n cael ei fridio neu ei gadw ar gyfer cynhyrchu bwyd, gwlan, croen neu ffwr neu ar gyfer dibenion ffermio eraill;

ystyr “cawell batri” (“*battery cage*”) yw gofod wedi'i amgáu a fwriadwyd ar gyfer ieir dodwy mewn system fatri;

ystyr “ceidwad” (“*keeper*”) yw unrhyw berson sy'n gyfrifol am anifeiliaid neu â gofal ohonynt p'un ai ar sail dros dro neu barhaol;

ystyr “cod lles statudol” (“*statutory welfare code*”) yw cod sydd wedi'i gyhoeddi am y tro o dan adran 3 o Ddeddf Amaethyddiaeth (Darpariaethau Amrywiol) 1968;

ystyr “iâr ddodwy” (“*laying hen*”) yw iâr lawndwf o'r rhywogaeth Gallus gallus a gedwir ar gyfer cynhyrchu wyau;

ystyr “llo” (“*calf*”) yw anifail buchol hyd at chwe mis oed;

ystyr “mochyn” (“*pig*”) yw anifail o'r rhywogaeth fochaid o unrhyw oedran, a gedwir ar gyfer ei fridio neu ei besgi;

ystyr “person awdurdodedig” (“*authorised person*”) yw unrhyw berson sydd wedi'i awdurdodi gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 6 o Ddeddf Amaethyddiaeth (Darpariaethau Amrywiol) 1968;

ystyr “system fatri” (“*battery system*”) yw trefniant o gewyll mewn rhesi neu mewn haenau neu mewn rhesi a haenau; ac

mae i “triniaeth sŏotechnegol” yr ystyr a roddir i “zootechnical treatment” gan Erthygl 1(2) (c) o Gyfarwyddeb 96/22/EEC(1) ynghylch gwahardd defnyddio sylweddau penodol sy'n cael effaith hormonaidd neu thyrostatig a beta-agonistiaid mewn ffermio stoc.

(2) Bydd y Rheoliadau hyn yn gymwys i anifeiliaid ac eithrio —

(a) anifeiliaid sy'n byw yn y gwyllt;

(b) anifeiliaid tra byddant mewn cystadlaethau, sioeau, digwyddiadau neu weithgareddau diwylliannol neu chwaraeol ac anifeiliaid a fwriedir yn unig i gael eu defnyddio ynddynt;

(c) anifeiliaid arbrofol neu mewn labordai; neu

(ch) unrhyw anifeiliaid di-asgwrn-cefn.

- (3) Bydd Rhan 1 o Atodlen 6 yn effeithiol at ddibenion dehongli Atodlen 6.
- (4) Yn y Rheoliadau hyn —
- (a) mae unrhyw gyfeiriad at reoliad â rhif yn gyfeiriad at y rheoliad sy'n dwyn y rhif hwnnw yn y Rheoliadau hyn;
 - (b) mae unrhyw gyfeiriad at Atodlen â rhif yn gyfeiriad at yr Atodlen i'r Rheoliadau hyn sy'n dwyn y rhif hwnnw yn y Rheoliadau hyn;
 - (c) mae unrhyw gyfeiriad mewn rheoliad neu Atodlen at baragraff â rhif yn gyfeiriad at y paragraff sy'n dwyn y rhif hwnnw yn y rheoliad neu'r Atodlen lle mae'r cyfeiriad yn digwydd; ac
 - (ch) mae unrhyw gyfeiriad at un o offerynnau'r Gymuned Ewropeaidd yn gyfeiriad at yr offeryn hwnnw fel y'i diwygiwyd ar yr adeg y gwneir y Rheoliadau hyn.

Dyletswyddau perchenogion a cheidwaid anifeiliaid

- 3.—(1) Rhaid i berchenogion a cheidwaid anifeiliaid gymryd pob cam rhesymol —
- (a) i sicrhau lles yr anifeiliaid o dan eu gofal; a
 - (b) i sicrhau na pherir unrhyw boen, dioddefaint nac anaf diangen i'r anifeiliaid.
- (2) Rhaid i berchenogion a cheidwaid anifeiliaid (ac eithrio pysgod, ymlusgiaid ac amffibiaid) gymryd pob cam rhesymol i sicrhau bod yr amodau y mae'r anifeiliaid yn cael eu bridio neu eu cadw odanynt yn cydymffurfio â'r gofynion a nodir yn Atodlen 1.
- (3) Wrth benderfynu a yw'r amodau y mae'r anifeiliaid yn cael eu bridio neu eu cadw odanynt yn cydymffurfio â'r gofynion a nodir yn Atodlen 1, rhaid i berchennog a cheidwad yr anifeiliaid roi sylw i'w rhywogaeth, ac i radd eu datblygiad, eu haddasiad a'u dofiad, ac i'w hanghenion ffisiolegol ac etholegol yn unol â phrofiad cynefin a gwybodaeth wyddonol.

Dyletswyddau ychwanegol perchenogion a cheidwaid ieir dodwy sy'n cael eu cadw mewn cewyll batri

4. Rhaid i berchenogion a cheidwaid ieir dodwy sy'n cael eu cadw mewn cewyll batri sicrhau, yn ychwanegol at y gofynion a nodir yn Atodlen 1, fod yr amodau y mae'r adar yn cael eu cadw odanynt yn cydymffurfio â'r gofynion a nodir yn Atodlen 2.

Dyletswyddau ychwanegol perchenogion a cheidwaid dofednod (heblaw ieir dodwy sy'n cael eu cadw mewn cewyll batri)

5. Rhaid i berchenogion a cheidwaid dofednod (heblaw ieir dodwy sy'n cael eu cadw mewn cewyll batri) sicrhau, yn ychwanegol at y gofynion a nodir yn Atodlen 1, fod yr amodau y mae'r adar yn cael eu cadw odanynt yn cydymffurfio â'r gofynion a nodir yn Atodlen 3.

Dyletswyddau ychwanegol perchenogion a cheidwaid lloi sy'n cael eu caethiwo ar gyfer eu magu a'u pesgi

6. Rhaid i berchenogion a cheidwaid lloi a gaethiwir ar gyfer eu magu a'u pesgi sicrhau, yn ychwanegol at y gofynion a nodir yn Atodlen 1, fod yr amodau y mae'r anifeiliaid yn cael eu cadw odanynt yn cydymffurfio â'r gofynion a nodir yn Atodlen 4.

Dyletswyddau ychwanegol perchenogion a cheidwaid gwartheg

7. Rhaid i berchenogion a cheidwaid gwartheg a gaethiwir ar gyfer eu magu a'u pesgi sicrhau, yn ychwanegol at y gofynion a nodir yn Atodlen 1, fod yr amodau y mae'r anifeiliaid yn cael eu cadw odanynt yn cydymffurfio â'r gofynion a nodir yn Atodlen 5.

Dyletswyddau ychwanegol perchenogion a cheidwaid moch

8. Rhaid i berchenogion a cheidwaid moch sicrhau, yn ychwanegol at y gofynion a nodir yn Atodlen 1, fod yr amodau y mae'r anifeiliaid yn cael eu cadw odanynt yn cydymffurfio —

- (a) â'r gofynion a nodir yn Rhan II o Atodlen 6; a
- (b) â'r gofynion a nodir yn Rhannau III, IV, V neu VI o Atodlen 6 (yn ôl fel y digwydd) sy'n gymwys i'r categori penodol o fochyn a gedwir.

Dyletswyddau ychwanegol perchenogion a cheidwaid cwningod

9. Rhaid i berchenogion a cheidwaid cwningod sicrhau, yn ychwanegol at y gofynion a nodir yn Atodlen 1, fod yr amodau y mae'r anifeiliaid yn cael eu cadw odanynt yn cydymffurfio â'r gofynion a nodir yn Atodlen 7.

Codau lles statudol

10.—(1) Rhaid i unrhyw berson sy'n cyflogi person neu'n ei gymryd ymlaen i ofalu am anifeiliaid sicrhau bod y person sy'n gofalu am yr anifeiliaid —

- (a) yn gydnabyddus â darpariaethau'r holl godau lles statudol perthnasol sy'n ymwneud â'r anifeiliaid y gofelir amdanynt;
- (b) yn gallu cael gweld copi o'r codau hynny tra bydd yn gofalu am yr anifeiliaid; ac
- (c) wedi cael hyfforddiant ac arweiniad ar y codau hynny.

(2) Ni chaiff unrhyw berson sy'n cadw anifeiliaid, neu sy'n peri neu'n fwriadol yn caniatáu i anifeiliaid gael eu cadw, ofalu amdanynt oni bydd yn gallu cael gweld yr holl godau lles statudol perthnasol sy'n ymwneud â'r anifeiliaid tra bydd yn gofalu amdanynt, ac yn gydnabyddus â darpariaethau'r codau hynny.

Pwerau personau awdurdodedig

11. Os yw person awdurdodedig o'r farn bod anifeiliaid yn cael eu cadw mewn ffordd sy'n debygol o achosi poen, dioddefaint neu anaf diangen, neu mewn unrhyw ffordd arall yn groes i unrhyw ddarpariaeth yn y Rheoliadau hyn, gall gyflwyno hysbysiad i'r person y mae'n ymddangos iddo ei fod â gofal yr anifeiliaid yn ei gwneud yn ofynnol i'r person hwnnw, o fewn y cyfnod a nodir yn yr hysbysiad, gymryd unrhyw gamau sydd ym marn y person awdurdodedig yn rhesymol angenrheidiol i sicrhau y cydymffurfir â'r Rheoliadau hyn a rhaid i'r person awdurdodedig roi ei resymau dros fynnu'r camau hynny.

Pwerau mynediad

12. Caiff person awdurdodedig sy'n arfer pwerau mynediad o dan Ddeddf Amaethyddiaeth (Darpariaethau Amrywiol) 1968(2) at ddibenion y Rheoliadau hyn fynd â chynrychiolydd o'r Comisiwn Ewropeaidd gydag ef neu hi sy'n gweithredu at ddibenion —

- (a) Cyfarwyddeb y Cyngor [88/166/EEC\(3\)](#) sy'n nodi'r safonau gofynnol ar gyfer amddiffyn ieir dodwy a gedwir mewn cewyll batri;
- (b) Cyfarwyddeb y Cyngor [91/629/EEC\(4\)](#) sy'n nodi'r safonau gofynnol ar gyfer amddiffyn lloi fel y'i diwygiwyd gan y Gyfarwyddeb y Cyngor [97/2/EC\(5\)](#) a Phenderfyniad y Comisiwn [97/182/EC\(6\)](#);

(2) [1968 p. 34](#).

(3) OJ Rhif L74, 19.3.88, t. 83.

(4) OJ Rhif L340, 11.12.91, t.28.

(5) OJ Rhif L.25, 28.1.97, t.24.

- (c) Cyfarwyddeb y Cyngor [91/630/EEC\(7\)](#) sy'n nodi'r safonau gofynnol ar gyfer amddiffyn moch; neu
- (ch) Cyfarwyddeb y Cyngor [98/58/EC\(8\)](#) ynghylch amddiffyn anifeiliaid a gedwir at ddibenion ffermio;

yn ogystal ag unrhyw berson sy'n mynd gydag ef neu hi o dan y pwerau a ddarperir o dan adran 6(3) o'r Ddeddf honno.

Tramgwyddau

13.—(1) Mae person sydd, heb awdurdod neu esgus cyfreithiol —

- (a) yn torri neu'n methu â chydymffurfio ag unrhyw ddarpariaeth yn y Rheoliadau hyn;
- (b) yn methu â chydymffurfio â hysbysiad a gyflwynir o dan reoliad 11 o fewn yr amser a bennir yn yr hysbysiad;
- (c) yn cofnodi unrhyw eitem mewn cofnod, neu'n rhoi unrhyw wybodaeth at ddibenion y Rheoliadau hyn y mae'n gwybod ei bod yn ffug mewn unrhyw fanylyn penodol neu sydd, at y dibenion hynny, yn gwneud datganiad yn ddi-hid neu'n rhoi gwybodaeth sy'n ffug mewn unrhyw fanylyn penodol; neu
- (ch) yn peri neu'n caniatáu unrhyw un o'r uchod,

yn euog o dramgwydd o dan adran 2 o Ddeddf Amaethyddiaeth (Darpariaethau Amrywiol) 1968.

(2) Mewn unrhyw achos yn erbyn perchennog neu geidwad anifeiliaid am fethu â chydymffurfio â rheoliad 3(1) neu 3(2) (fel y'u darllenir ynghyd â rheoliad 3(3)), gall y perchennog neu'r ceidwad, yn ôl fel y digwydd, ddibynnu ar y ffaith eu bod wedi cydymffurfio ag unrhyw argymhelliad perthnasol a gynhwysir mewn cod lles statudol fel pe bai'n tueddu i sefydlu eu bod wedi cydymffurfio â'r rheoliad perthnasol.

Diddymiadau

14. Drwy hyn diddymir Rheoliadau Lles Da Byw 1994(9) a Rheoliadau Lles Da Byw (Diwygio) 1998(10) mewn perthynas â Chymry yn unig.

Llofnodwyd ar ran Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 66(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998(11)

17 Gorffennaf 2001

D. Elis-Thomas
Llywydd

(6) OJ Rhif L76, 24.2.97, t.33.

(7) OJ Rhif L340, 11.12.91, t.33.

(8) OJ Rhif L221, 8.8.98, t.23.

(9) [O.S. 1994/2126](#), fel y'i diwygiwyd gan [O.S. 1998/1709](#).

(10) [O.S. 1998/1709](#).

(11) 1998 p.38.